

megtalálható még a követség kulturális tevékenységének számos dokumentuma, érdekes összehasonlítást nyújtva az 1946-1949-es és a mindinkább beszűkülő 1949 utáni kultúrunka között.

447. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1948. április 13.)

Tisztelettel felterjesztem a francia Külügyminisztériumnak április 9-én a Franciaországi Magyar Demokratikus Egyesület által szervezett társasvonat ügyében átnyújtott jegyzékünket, amelyre mind ez ideig még nem kaptam választ. Mihelyt a válasz megérkezik, azonnal értesíteni fogom Miniszter Urat.

A jegyzékkel kapcsolatban megemlítem, hogy a Franciaországi Magyarok Demokratikus Egyesületének jelentésén kívül több személyi panasz érkezett hozzám. A tényállást több tanú igazolta, és a jegyzékben csak olyan sérelmeket soroltunk fel, amelyekről több megegyező tanúvallomást kaptunk.

Nézetem szerint a francia hatóságoknak a határállomáson történt erőszakos fellépése egyik láncszeme azoknak a zaklató intézkedéseknek, amelyeket a francia Belügyminisztérium a kelet-európai országok állampolgáraival szemben foganatosított. Miután eddigi tapasztalat szerint a francia Külügyminisztérium igyekezett elsimítani ezeket a konfliktusokat, a jegyzékben a sorok között ennek kifejezést is adtam. Ugyanakkor a leghatározottabban kifejezésre juttattam, hogy ezt a brutális fogadtatást a magyar kormány a maga részéről rendkívül sérelmesnek tekinti.

Eddig a sajtóban csak a Franc-Tireur emlékezett meg az incidensről, de ez sem a mi közbenjárásunkra történt, mert mi tartottuk magunkat ahhoz, hogy a Quai d'Orsay válaszána megérkezése előtt nem kívánunk az ügyvel a nyilvánosság elé lépni.

A rend kedvéért még közlöm, hogy a társasvonat egyik utasa, Kristóf, franciaországi magyar munkás pártkönyvét az utazásra magával vitte és amikor a Garde Mobile körülzárta a vonatot, felesége unszolására a pártkönyvet teljesen oktanul a karfa alá dugta, amelyet, miután a vonatról leszállították volt, a hatóságok ott megtaláltak. Erről jegyzőkönyvet vettek fel, és azóta Kristófot a rendőrségre beidézték. Erre a tényre a francia Külügyminisztériumhoz intézett jegyzékben azért nem tértünk ki, mert a társasvonat szervezőinek csupán az volt a feladata, hogy a vonaton esetleg illegálisan utazó személyeket leszállítsa, ami magyar területen megtörtént. Ahhoz a vonat szervezőinek joguk nem volt, hogy személyesen megmotozzanak valakit. Különben is az, hogy valaki valamilyen párthoz tartozik, kizárólag az illető személy magánügye.

MOL XIX-J-30-a 23. doboz (egykorú másolat)

448. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1948. április 13.)

Fenti rendeletre¹ tisztelettel jelentem, hogy a Párizsi Negyvennyolcas Emlékkiállítás a Bibliothèque Nationale-ban még nem nyílt meg. Megnyitásának időpontja minden bizonnyal április 24-e lesz. Ilyenformán magáról a kiállításról beszámolni nem tudok. A magyar anyag elhelyezésének lehetősége dolgában már hosszabb ideje folytak tárgyalások. Ezeket a tárgyalásokat a Nemzeti Múzeum igazgatója, Jánossy² professzor folytatta le párizsi tartózkodása alkalmával, és ő kb. egy vitrinre való anyagot a kiállításra ki is küldött. Ezt az anyagot Kosáry Domokos³ vezetésével nemrég ideérkezett történész kül-